

قیمت سبد مصرفی خانوارها از سال 1400 تاکنون حدود 1.5 برابر شده و در بخش کالای خوراکی نزدیک به 175 درصد در سه سال رشد تورم ایجاد شده است.

مطابق با داده‌های تازه‌ای که مرکز آمار ایران:

بررسی داده‌های تازه‌ای که مرکز آمار ایران از شاخص قیمت مصرف‌کننده در اردیبهشت‌ماه آرایه کرده نشان می‌دهد به طور متوسط سطح تورم ایرانی‌ها در 3 سال گذشته نزدیک به 1.5 برابر شده است. این در حالی است که شوک قیمت‌ها در بخش کالای خوراکی بیشتر است و به سمت 2 برابر شدن ظرف سه سال رفته است اما این عدد از کجا آمده و فرمول آن چیست؟

به گزارش اسپادانا خبر و به نقل از روزنامه اعتماد، داده‌های مرکز آمار نشان می‌دهد شاخص قیمت مصرف‌کننده برای خانوارهای کشور در اردیبهشت‌ماه امسال به عدد 243 رسیده است. در این اعداد و ارقام قیمت سبد هر استان در سال پایه که اکنون 1400 است برابر 100 در نظر گرفته می‌شود بنابراین وقتی سبد مصرفی کل کشور در اردیبهشت‌ماه به عدد 243 می‌رسد یعنی قیمت سبد مصرفی خانوارها از سال 1400 تاکنون 143 درصد رشد کرده و به عبارتی فقط در سه سال حدود 5.1 برابر شده است. در بخش کالای خوراکی عدد شاخص در اردیبهشت ماه 274.4 رسیده که نشان می‌دهد نزدیک به 175 درصد در سه سال رشد تورم ایجاد شده است.

در بخش کالای خوراکی و خدمات نیز عدد شاخص به حدود 230 رسیده و نشانگر 1.3 برابر شدن سطح تورم ایرانی‌ها در این بخش است البته باید توجه داشت که 1.5 برابر شدن تورم در عرض سه سال به مدد تغییر «سال پایه» به دست آمده است. مرکز آمار سال گذشته با تاخیر در اعلام نرخ تورم دلیل آن را «تغییر سال پایه» از 1395 به 1400 عنوان و هدف از این کار «را فراهم شدن امکان محاسبه واقعی‌تر نرخ تورم» ذکر کرد. اتفاقی که در سال‌های گذشته نیز رخ داده بود.

اولین بار بانک ملی ایران در سال 1315 محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده‌فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد. در سال 1338 با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده‌فروشی کالاها مورد تجدیدنظر قرار گرفت و با تاسیس بانک مرکزی ایران در سال 1339 مسوولیت تهیه شاخص‌های مذکور به این بانک محول شد.

بانک مرکزی ایران با توجه به تغییرات قابل ملاحظه در الگوی مصرف خانوارها و ترکیب هزینه آنها سال 1348 را سال پایه قرار داد. در سال 1353 سال پایه به این سال تغییر کرد. در سال 1361 این سال به عنوان سال پایه انتخاب شد و تجدیدنظر در زمینه محاسبه شاخص‌های مذکور به عمل آمد. بانک مرکزی در سال 1378 سال پایه را از سال 1369 به سال 1376 تغییر داد. در سال 1391 اطلاعات این شاخص براساس سال پایه 1390 توسط دفتر شاخص قیمت مرکز آمار ایران محاسبه و در سالنامه آماری کشور قرار گرفته و منتشر می‌شود. سپس سال مینا 1395 تعیین شد و دست آخر همین یک سال پیش، سال پایه به 1400 تغییر پیدا کرد. از این تحولات دو چیز بیش از همه دیده می‌شود: اول «تورم مزمن» اقتصاد ایران است که بیش از سه دهه ادامه یافته و تلاش‌های دولت‌های مختلف برای پایین کشیدن آن به کاهش مقطعی تورم در یک یا دو سال انجامیده و در بقیه سال‌ها، همواره در عددی بالای 20 یا 30 درصد حرکت کرده است. نکته دوم، تغییر سال پایه است که به گونه خاصی، تورم به وجود آمده را در «عدد» اعلام شده پایین‌تر نگه می‌دارد اما مردم عادی به خوبی آنمی‌کنند به طور مثال، مردم می‌بینند که یک دستگاه خودروی پراید در سال 87 به قیمت 7 میلیون تومان فروخته می‌شد و الان باید بالای 300 میلیون تومان برای آن پرداخت کرد. یا مثلا قیمت یک کیلو گوشت قرمز در سال 95 حدود 15 هزار تومان بوده و الان بالای 600 هزار تومان است. ممکن است که روی کاغذ و عدد‌های اعلام شده، تورم و میزان چند برابر شدن قیمت‌ها پایین باشد اما سطح عمومی قیمت رشد کرده و به رشد خود هم ادامه می‌دهد. اما با همین فرمول می‌توان دید که میزان تورم در 19 استان کشور بالاتر از سطح

متوسط کل کشور است. هرچند شتاب رشد قیمت‌ها در این 3 سال متفاوت بوده است مثلا در استان مرکزی یزد قیمت سبد مصرفی خانوارها بیش از 170 درصد در این 3 سال رشد کرده یا در استان مجاور یعنی اصفهان این عدد 158 درصد بوده است. در استان‌هایی مانند آذربایجان غربی با رشد بیش از 157 درصدی روبه‌رو بوده‌ایم و در کرمانشاه یا کردستان رشد نزدیک به 160 درصدی در این 3 سال رخ داده است. در عین حال در یکسری استان‌ها نیز ارقام پایین‌تر بوده است. استان‌هایی مانند خوزستان، سمنان، قم، تهران، مازندران و حتی بوشهر در این 3 سال با شتاب کمتری در افزایش قیمت سبد مصرفی خانوارها روبه‌رو شده‌اند. مثلا در استان تهران، میزان افزایش قیمت سبد مصرفی خانوار از سال 1400 تاکنون 130 درصد بوده. یا در قم، این عدد 145.1 درصد شده است. البته نباید یک نگاه کلی به این موضوع داشت و تصور کرد که سطح قیمت‌ها در بعضی استان‌ها پایین‌تر از استان‌های دیگر بوده، چراکه ممکن است به دلیل قیمت بالای کالاها در این استان‌ها، سطح تقاضا و خرید ساکنان پایین آمده و از شتاب رشد قیمت جلوگیری کرده باشد.

به نظر می‌رسد بخش بزرگی از افزایش سطح تورم عمومی پس از حذف ارز ترجیحی 4200 تومانی و جایگزین کردن آن با عددی بالاتر (28500 تومان) در سال 1401 و با عنوان «جراحی اقتصادی» رخ داده است. در بسیاری از گروه‌های کالایی 1.5 تا 2.5 برابر شدن سطح تورم کشور در 3 سال اخیر مشهود است.

در گروه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها سطح تورم 3 سال گذشته 1.7 درصد رشد کرده. سطح تورم گروه کالایی گوشت قرمز و گوشت ماکیان 2.7 برابر در این 3 سال رشد داشته است. تورم 3 ساله در بخش روغن و چربی‌ها 2.7 برابر شده و در بخش چای و قهوه نزدیک به دو برابر شده است. در گروه کالایی پوشاک و کفش سطح تورم در سه سال 1.6 برابر شده است. در حوزه اجاره مسکن این عدد 1.2 برابر شده است.

در بخش بهداشت و درمان تورم در 3 سال نزدیک به 1.5 برابر شده و تورم بخش «استفاده از حمل و نقل عمومی» در این 3 سال دو برابر شده است اما نکته جالب بخش‌هایی مانند تفریح یا هتل‌داری و رستوران‌داری است. تورم بخش تفریح و فرهنگ در این 3 سال 1.3 برابر شده و تورم حوزه هتل‌داری و رستوران 2.5 برابر طی سال گذشته رشد کرده است.

برچسب‌ها: [نورم](#) [1]

[گرانی](#), [2]

[دولت](#) [3]